

YERWADA CENTRAL PRISON

Sr.No	Points	Particulars
1.	Name of prison	Yerwada central prison pune-6
2.	Historical Importance	<p>This prison established in the year 1872. The freedom fighters those who had played vital role in the war independence were confined in this jail can be listed as follows</p> <ol style="list-style-type: none">1. Mahatma Gandhi- in the year 19322. Pandit Motilal Neharu- in the year 19323. Sarojini Naydu- in the year 19404. Vallab Bhai Patel- in the year 19325. Subhaschandra Bose- in the year 19366. Pandit Javaharlal Nehru- in the year 19327. Lokmanya Tilak in the year 1898
3.	Total area of the prison	2,37,359.36 Sq. mtrs.

येरवडा मध्यवर्ती कारागृह येथील बाळासाहेब देवरस यार्ड

येरवडा मध्यवर्ती कारागृह येथील लोकमान्य टिळक यांची कोठडी

येरवडा मध्यवर्ती कारागृह येथे दि. २४/०९/१९३२ रोजी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर व राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांचेमध्ये ऐतिहासिक पुणे करार झालेचे ठिकाण

येरवडा मध्यवर्ती कारागृह येथील राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांची कोठडी

बी.यार्ड विभाग येथील महात्मा गांधी यांना बंदीस ठेवण्यात आलेली खोली.

०.

बी.यार्ड विभाग येथील महात्मा गांधी यांना बंदीस ठेवण्यात आलेल्या खोलीमध्ये विश्रांतीसाठी बांधण्यात आलेला कट्टा.

बी.यार्ड विभाग येथील महात्मा गांधी यांना बंदीस ठेवण्यात आलेली खोली.

बी.यार्ड विभाग येथील महात्मा गांधी यांना बंदीस ठेवण्यात आलेली खोलीबाहेर शिलालेख बसविण्यात आलेला असून सदर खोलीमध्ये गांधीजीसोबत स्व.वल्लभभाई पटेल व महादेव भाई देसाई हे नेते राहत होते.

महात्मा गांधीजींना स्वातंत्रपूर्व काळात बंदीस्त ठेवण्यात आलेला यार्ड (बी.यार्ड)

महात्मा गांधी व डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्यामध्ये सन २४/०९/१९३२ मध्ये पुणे करार झाला. या ठिकाणास गांधी यार्ड म्हणून संबोधण्यात येते.

महात्मा गांधी व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्यामध्ये सन २४/०९/१९३२ मध्ये पुणे करार झाला. ते ठिकाण.

महात्मा गांधी व डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर यांच्यामध्ये सन २४/०९/१९३२ मध्ये पुणे करार झाला. या ठिकाणास गांधी यार्ड म्हणून संबोधण्यात येते.

महात्मा गांधी मधील महात्मा गांधीजीचा पुतळा

सन १९३२ च्या सुमारास गांधीजींना बंदीस्त ठेवण्यात आलेली खोली. सध्या येथे गांधीजींचा फोटा चरखा ठेवण्यात आला आहे.

गांधी यार्ड मधील भिंतींवर गांधीजींचे विचार लिखित स्वरूपात जतन करण्यात आलेले आहेत.

भादीनो अेक अर्थ अे छे, डे आपाणे... ११ वननी सधजी
४३ रियातो हिंमंथी अने तेमांथे आपाणा गामडांमा रहेनारी
आमजनतानी भहेनत अने बुध्दियी नीपजेवी थीजे वडे
पुरी करी लेवानो. ६८ संकल्प करवो जेईअे.

खादीचा एक अर्थ म्हणजे आपल्या सगळ्या गरजा भारतातील
आणि विशेषतः आपल्या खेड्यातील जनतेने स्वकष्टाने आणि
बुध्दीने तयार केलेल्या वस्तू वापरून भागविण्याचा दृढ संकल्प

दुःख वस्तु तो अे छे डे शुं करवुं ते जाणवा छतां आपाणे
ते करी शकता नथी. आनो उत्तर छेक पोतपोतानी भजे आपे.
दुःखाची गोष्ट ही कीं, काय केले पाहिजे हे कळत असूनहि
आम्ही ते करीत नाहीं, याचे उत्तर ज्याचे त्यानेच द्यावे.

११ वुं अेतले भोज करवी-भावुं, पीवुं, दुधवुं-नहीं, पाण अश्वरनी
स्तुति करवी अर्थात् मानवजातिनी साथी सेवा करवी.
जीवन म्हणजे मजा करणे, खाणे, पिणे आणि चैन करणे नव्हे,
तर परमेश्वराची प्रार्थना करणे, अर्थात् मानव जातीची स्वरी
सेवा करणे हेच स्वरे जीवन.

गांधी यार्ड मधील भिंतीवर गांधीजींचे विचार लिखित स्वरूपात जतन करण्यात आलेले आहेत.

भादीनो अेक अर्थ अे छे, के आपाणे... जवननी सधवी
जडिंयातो हिंमंथी अने तेमांये आपणा गामडंभा रहेनारी
आमजनतानी महेनत अने बुध्दिथी नीपजेवी थीजे वडे
पुरी करी लेवानो दूठ संकल्प करवो जेईअे.

स्वादीचा एक अर्थ म्हणजे आपल्या सगळ्या गरजा भारतातील
आणि विशेषतः आपल्या स्वडंयातील जनतेने स्वकष्टाने आणि
बुध्दिने तयार केलेल्या वस्तू वापरून भागविण्याचा दृढ संकल्प

दुःख वस्तु तो अे छे के शुं करवुं ते जाणवा छतां आपाणे
ते करी शकता नथी. आनो उत्तर दरेक पोतपोतानी मणे आपे.
दुःखाची गोष्ट ही कीं, काय केले पाहिजे हे कळत असूनहि
आम्ही ते करीत नाहीं, याचे उत्तर ज्याचे त्यानेच द्यावे.

जवुं अेदळे भोज करवी- भावुं, पीवुं, कुद्वुं- नहीं, पाण धरनी
स्तुति करवी अर्थात् मानवजातिनी साथी सेवा करवी.
जीवन म्हणजे मजा करणे, खाणे, पिणे आणि चैन करणे नव्हे,
तर परमेश्वराची प्रार्थना करणे, अर्थात् मानव जातीची स्वरी
सेवा करणे हेच स्वरे जीवन.

गांधी यार्ड मधील भिंतीवर गांधीजींचे विचार लिखित स्वरूपात जतन करण्यात आलेले आहेत.

स्वातंत्रपूर्व काळात सन १९३२ मध्ये गांधीजींना बंदीस्त ठेवण्यात आलेली कोठडी सध्या अशाप्रकारे जतन करण्यात आली आहे.

गांधी यार्ड मधील गांधीजींची खोली.

स्वातंत्रपूर्व काळात सन १९३० मध्ये गांधीजींना बंदीस्त ठेवण्यात आलेली कोठडी सध्या अशाप्रकारे जतन करण्यात आली आहे.

मिशनर सायस सात लाख गामांमि उलयली
भायली उलयली पित्त साधन रेंडियो छे.
आतलिन साधन लक्ष वेदियांता शिक्षण देण्याचें
असा हे एक उत्तम साधन आहे.

मेनु भेजवणुं सायसो साई... साधन प्रभुना
आतली अलन्य भावे देवा इद्वी अे छे.
एमेतग्रावनेचे त्तोतम साधन कृणजे परमेकराने
निर्माण केल्या प्राण्यांचो अनन्य भावानें सेवा करणें.

देवीसां तरेचें धामयंतु छे. जे साधणी अघी जडुरियात
पूजे पळो छे त्तें आपणा धरुण मुशेंत प्रभो उडेलें छे.
स्मृतीं जा प्रयास कामयेंतुच आहे ती आपल्या सर्वे गरजा
साधने जालि जाण्या किती त्तरी समस्या सोडविते.

विचरूं, वायसोमी जे आप्पासो रान्य अेच सत्य.
साधनिका जालि उलय यामेचे जे सत्य आहे, तेचु सरे सत्य.

येथे सुरुतुं पावू भाग्यवानो नसा हो ते नेम
जेव्हा ओडे धातु पावू पुढो नसा हो ते.
योडेने अस्य देवीने समुद्राचा नव कले.
ज्याप्रमाणे विद्याचा एक घेने देवीने दृष्टाना लघु कले।

रीतीने श्रध्दाय्या भेटे घालो ध्याम धुं पुं चामने
ओलाभया ओडेणे अडे धुं जरी!

दुर्गाचा २४ गणनाती पुष्कळने कर घेने मनु
आन्म्याना ओकन्याणासाती तेवरे करतो काय।

संथनी उपारभाषो धु चीज भरी रू दे.
सत्याची उपासना केल्याने मां काही पावलेने

अनुभव वेतो जाई धुं तेम जाई धुं उ भासु
धोनेच धोनेच सुभधुअनुं उर लु उ.
जसा अनुभव वेत काहे असे अवदुने वेने की मनुच क
स्वतःच आपल्या सुख दुःखाचा काली नू काहे

मिथुनेने सुरु पावो तेम मनुच हो ते कि
कातुने वेने अडे वेनेने सुभधु अने मनुच वेने
अने मनुचने वेने वेनेनेने वेने वेनेनेने वेने वेनेनेने
अने मनुचने वेने वेनेनेने वेने वेनेनेने वेने वेनेनेने
अने मनुचने वेने वेनेनेने वेने वेनेनेने वेने वेनेनेने

वेने वेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने
वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने
वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने
वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने

वेने वेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने
वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने
वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने
वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने वेनेनेने

पं. जवाहरलाल नेहरू
वास्तव्य ३९३०

વલ્લભાઈ પટેલ

119

Register of Private Property of Convicted Prisoners confined in the

Prison during 192
Jail

Prisoner's Name (No. 1)	Name of creditor and father or husband's name (Name of husband to be entered in col. 2)	Date of arrest in Prison	Description and estimated value of property, articles and cash.		Amount of cash.				Signature of father or creditor of property, and signature of prisoner.	Signature of prisoner on disposal of property, and date of disposal.	Signature of prisoner on disposal of property, and date of disposal.
			Name of article.	Estimated value.	Date.	Particulars of receipt.	Amount.	Date.			
15542	Wallabhai Patel										

TRANSPER...
Prisoner's name
Date
Prisoner

BHUJENDER SHIRODIA

PERSON DURING THE
DATE

1 Name of Father and Mother of **2** *Shri. B. S. Shirodia*
3 Family Name **4** *Shirodia*

5 Date, place of birth **6** *1919, Bikaner, India*

7 Age in months and height **8** *Age 13 Height 5' 0"*

9 Finger impression (left or right) **10** *Left*

11 Education **12** *B.A., B.L., B.Sc. (Hons.)*

13 Present occupation **14** *Advocate*

15 Address for mail and other use (able to fill) **16** *R. 2, W. 79258*

17 Number of and date of **18** *1928, 1930, 1932, 1934, 1936, 1938, 1940, 1942, 1944, 1946, 1948, 1950, 1952, 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972, 1974, 1976, 1978, 1980, 1982, 1984, 1986, 1988, 1990, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018, 2020*

19 Officers by which appointed **20** *Advocate*

21 Length and nature of service **22** *1940-1998*

23 Where and by whom recruited **24** *Advocate, Bikaner*

25 If ever called to the bar **26** *Yes*

27 Date of first call **28** *1940*

29 Date of last call **30** *1998*

31 Name of the institution **32** *Advocate, Bikaner*

33 Name of the institution **34** *Advocate, Bikaner*

35 Name of the institution **36** *Advocate, Bikaner*

37 Name of the institution **38** *Advocate, Bikaner*

39 Name of the institution **40** *Advocate, Bikaner*

41 Name of the institution **42** *Advocate, Bikaner*

43 Name of the institution **44** *Advocate, Bikaner*

45 Name of the institution **46** *Advocate, Bikaner*

47 Name of the institution **48** *Advocate, Bikaner*

49 Name of the institution **50** *Advocate, Bikaner*

51 Name of the institution **52** *Advocate, Bikaner*

53 Name of the institution **54** *Advocate, Bikaner*

55 Name of the institution **56** *Advocate, Bikaner*

57 Name of the institution **58** *Advocate, Bikaner*

59 Name of the institution **60** *Advocate, Bikaner*

61 Name of the institution **62** *Advocate, Bikaner*

63 Name of the institution **64** *Advocate, Bikaner*

65 Name of the institution **66** *Advocate, Bikaner*

67 Name of the institution **68** *Advocate, Bikaner*

69 Name of the institution **70** *Advocate, Bikaner*

71 Name of the institution **72** *Advocate, Bikaner*

73 Name of the institution **74** *Advocate, Bikaner*

75 Name of the institution **76** *Advocate, Bikaner*

77 Name of the institution **78** *Advocate, Bikaner*

79 Name of the institution **80** *Advocate, Bikaner*

81 Name of the institution **82** *Advocate, Bikaner*

83 Name of the institution **84** *Advocate, Bikaner*

85 Name of the institution **86** *Advocate, Bikaner*

87 Name of the institution **88** *Advocate, Bikaner*

89 Name of the institution **90** *Advocate, Bikaner*

91 Name of the institution **92** *Advocate, Bikaner*

93 Name of the institution **94** *Advocate, Bikaner*

95 Name of the institution **96** *Advocate, Bikaner*

97 Name of the institution **98** *Advocate, Bikaner*

99 Name of the institution **100** *Advocate, Bikaner*

वल्लभभाई पटेल

गोहलदास कर्मगचंद गांधी

Register showing the description

1 Name of Father and Mother of **2** *Shri. G. D. Gandhi*
3 Family Name **4** *Gandhi*

5 Date, place of birth **6** *1919, Bikaner, India*

7 Age in months and height **8** *Age 13 Height 5' 0"*

9 Finger impression (left or right) **10** *Left*

11 Education **12** *B.A., B.L., B.Sc. (Hons.)*

13 Present occupation **14** *Advocate*

15 Address for mail and other use (able to fill) **16** *R. 2, W. 79258*

17 Number of and date of **18** *1928, 1930, 1932, 1934, 1936, 1938, 1940, 1942, 1944, 1946, 1948, 1950, 1952, 1954, 1956, 1958, 1960, 1962, 1964, 1966, 1968, 1970, 1972, 1974, 1976, 1978, 1980, 1982, 1984, 1986, 1988, 1990, 1992, 1994, 1996, 1998, 2000, 2002, 2004, 2006, 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018, 2020*

19 Officers by which appointed **20** *Advocate*

21 Length and nature of service **22** *1940-1998*

23 Where and by whom recruited **24** *Advocate, Bikaner*

25 If ever called to the bar **26** *Yes*

27 Date of first call **28** *1940*

29 Date of last call **30** *1998*

31 Name of the institution **32** *Advocate, Bikaner*

33 Name of the institution **34** *Advocate, Bikaner*

35 Name of the institution **36** *Advocate, Bikaner*

37 Name of the institution **38** *Advocate, Bikaner*

39 Name of the institution **40** *Advocate, Bikaner*

41 Name of the institution **42** *Advocate, Bikaner*

43 Name of the institution **44** *Advocate, Bikaner*

45 Name of the institution **46** *Advocate, Bikaner*

47 Name of the institution **48** *Advocate, Bikaner*

49 Name of the institution **50** *Advocate, Bikaner*

51 Name of the institution **52** *Advocate, Bikaner*

53 Name of the institution **54** *Advocate, Bikaner*

55 Name of the institution **56** *Advocate, Bikaner*

57 Name of the institution **58** *Advocate, Bikaner*

59 Name of the institution **60** *Advocate, Bikaner*

61 Name of the institution **62** *Advocate, Bikaner*

63 Name of the institution **64** *Advocate, Bikaner*

65 Name of the institution **66** *Advocate, Bikaner*

67 Name of the institution **68** *Advocate, Bikaner*

69 Name of the institution **70** *Advocate, Bikaner*

71 Name of the institution **72** *Advocate, Bikaner*

73 Name of the institution **74** *Advocate, Bikaner*

75 Name of the institution **76** *Advocate, Bikaner*

77 Name of the institution **78** *Advocate, Bikaner*

79 Name of the institution **80** *Advocate, Bikaner*

81 Name of the institution **82** *Advocate, Bikaner*

83 Name of the institution **84** *Advocate, Bikaner*

85 Name of the institution **86** *Advocate, Bikaner*

87 Name of the institution **88** *Advocate, Bikaner*

89 Name of the institution **90** *Advocate, Bikaner*

91 Name of the institution **92** *Advocate, Bikaner*

93 Name of the institution **94** *Advocate, Bikaner*

95 Name of the institution **96** *Advocate, Bikaner*

97 Name of the institution **98** *Advocate, Bikaner*

99 Name of the institution **100** *Advocate, Bikaner*

Fingerprint Card

Name of Prisoner and history of crime
Date, time, etc.
Age in months and height
Finger impressions taken on...

City or Village
District
Prison reception
Date of birth and date of admission
Number of and date of

City or Village
District
Prison reception
Date of birth and date of admission
Number of and date of

Length and nature of sentence
Where used by other authorities
Date of arrival in Prison
Place of birth

Place of birth
Place of residence
Place of capture
Place of release
Place of release on parole or full pay

Place of residence
Place of capture
Place of release
Place of release on parole or full pay

Place of residence
Place of capture
Place of release
Place of release on parole or full pay

Place of residence
Place of capture
Place of release
Place of release on parole or full pay

वल्लभभाई पटेल

TRANSMITTED TO
N.R. C. ...
1-1-33

On admission to ...

जवाहरलाल मोतीलाल नेहरू

Register of Private Property of Convicted Prisoners confined in the Yeravda Central Prison during 1930.

Number of Convict	Name of the convict and father's name	Date of arrival in Prison	Description of the property (contents)		Amount of each				Total	Percentage of personal	Remarks	Date of disposal	Signature of the Prison Officer
			Year of article	Estimated value	Unit	Particulars of value	Unit	Value					
15548A	Dr. Jawaharlal 15/9/30 Nehru		List of household items										
			<ul style="list-style-type: none"> 1. 1 bed 2. 1 chair 3. 1 table 4. 1 stool 5. 1 wash basin 6. 1 stool 7. 1 bed 8. 1 bed 9. 1 bed 10. 1 bed 11. 1 bed 12. 1 bed 13. 1 bed 14. 1 bed 15. 1 bed 16. 1 bed 17. 1 bed 18. 1 bed 19. 1 bed 20. 1 bed 										
			<ul style="list-style-type: none"> 1. 1 bed 2. 1 chair 3. 1 table 4. 1 stool 5. 1 wash basin 6. 1 stool 7. 1 bed 8. 1 bed 9. 1 bed 10. 1 bed 11. 1 bed 12. 1 bed 13. 1 bed 14. 1 bed 15. 1 bed 16. 1 bed 17. 1 bed 18. 1 bed 19. 1 bed 20. 1 bed 										
			<ul style="list-style-type: none"> 1. 1 bed 2. 1 chair 3. 1 table 4. 1 stool 5. 1 wash basin 6. 1 stool 7. 1 bed 8. 1 bed 9. 1 bed 10. 1 bed 11. 1 bed 12. 1 bed 13. 1 bed 14. 1 bed 15. 1 bed 16. 1 bed 17. 1 bed 18. 1 bed 19. 1 bed 20. 1 bed 										

15-8-30

Superintendent